

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak helyben, házhoz borítva:
Félévre 3 kor. 50 fill. | Egy hónap 50 fill.

Felolós szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Dr. Kiss Pál. Telefon-száma: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20

Nagy viharok előtt.

Makó, július 20.

Háborútól félünk. Legyünk őszinték, halgassunk meg egyszer igazán a szivünk szavát: félünk a háborútól. Hadseregünk erősebb, fejlettebb és felkészültebb, mint bármikor. Az ágyuk öblös torkát, a Manlicherek karcsu csövét a fényes bajonetek villogó pengéjét kitűnően fegyelmezték, nagy-szerűen képzett hadsereg irányítja a balkán hegyek felé.

Katonáink minden pillanatban utra és harcra készen várják a nagy indulót, a tudat, hogy egyszer így kell lenni, él mindnyájunkban. Az ok is meg van a háborúra. Elvettek tőlünk gyilkos erőszakkal egy nagy vezért, kioltották a jövő reményeink ragyogó csillagának fényét, marcangolják, tépik déli határainak épségét, már nem támadni, védekezni kell a bombavető alatomos ellenséggel szemben.

A millió szuronyerdő, a félelmetes kolosszus áll és vár rendületlenül, csak a szó hiányzik a mely megmozgassa és elhintse utjában a háború félelmetes vérvirágait. Elfojtott indulatok terhét érezzük a lelkünkön, amikor félünkbe csendül a tragikus szó: háború. Megrebben a lelkünk, véres álmok kergetnek, ha a rémre gondolunk, amely régen lit tereget félénk fekete szárnyait a határokon.

Tisztaban vagyunk vele: kell és elkerülhetetlen a véres színjáték, melynek befejezése új szakasz kezdetét jelenti a történelemben. Meg kell lenni a fordulatnak. A kényszerű a változó viszonyok hozzák és nekünk alá kell vetni magunkat a végzet elkerülhetetlen akaratainak.

Akárhowy félünk is tőle megjön és hozza újra a történelmet. De mi lesz eadig? Mennyit kell még áldozni szegény nemzeti javainkból, amíg az utolsó is kockára kell tenni a jövőért? A háborútól félünk, de még jobban rettegünk a bizonytalanságtól, amely a mákat és a hónapokat győtri. Meddig kell a nagyszerb álmok örülete miatt a nyugalmunkért, a gazdasági életünk biztonságáért reszketni? Félünk, hogy már holnap kezdődik a tragikus lezárolás, de amíg megjön a nagy holnap, a bizonytalanság háborúja dühöng végig a meggyöngyözött nemzet görnyedő, beteg testén. Vajjon a két háború közül, melyik a gyilkosabb, melyiktől kell jobban félni?

A háború már alig talál pusztítást ebben a szerencsétlen országban. Ami volt még itt anyagi és közéleti javakban, elhordta az országban most végigdühöngött

gazdasági háború és a sok gazdasági megrázkódás hűsége fekete csatlóssá, a nyomor.

Az új háborúban nem sok vaszítelvelőnk van. Legfeljebb arra érezzük azt alkalmassá, hogy az elfojtott indulatsik kibolbanjanak, a lelkünkben felgyülemlett keserűség és gyűlölet kirobbanjon. Azért kellene a háború, hogy a gazdasági megrázkódásokban tönkrement ország, a legnagyobb vihar utáni csendességben lassan, háborítlanul felszívja azt az élet-erőt, amelyet a gazdasági elvészésekben elveszített.

Nem akar az ország hódítani, nem kábitják imperialisztikus álmok, nem akar új balkáni területeket kapcsolni az ezeréves koronához. A háborút végtelen bizonytalanság megváltozásának tekintik és az utána következő elpihenéstől várja az élet friss lendülését.

A háborútól reméljük a folytonos bizonytalanság megszűnését és olyan valaminek a történetét, ami akármilyen irányban, de új helyzetet hoz.

Evek óta a monarchia minden ereje a fegyverkezésben merült ki. Azt hirdelik, hogy több katonai tökéletesebb ágyuk és fegyverek kellenek, a határok felé háborús felhők festenek. A háború közeledő rémével indokolják az örökletes fegyverkezést amely óriási sulyal nehezedik a monarchia országaira.

Higyük és reméljük, mégsem lesz háború. Arassunk a nagy magyar rónákon abban a nyugodt tudatban, hogy a buzatengerek helyét nem mossa ez őszön vértenger, aratók édesbus nótáját nem követi félelmetes ágyudörgés, magyar anyák szivéről nem fagyaszítja le a háború éhes őrdöge a szeretet és türelem melegét.

Nem kell okvetlenül háború. Erre csak annak a népnek lehet szüksége, amely erejét, javát, felgyülemlett energiáját nem tudja a maga földjén értékké váltani. Béke kell nekünk, belső egészséges béke, melynek melegengető napja alatt új termékenységbe hajlanak a gazdasági élet hervadó virágai. Konzolidálni kell, realizálni, okossá és ezzel szilárdá tenni belső életünket, melyen halálos csapás lehet még egy nyert háború is.

- Az ipartestület hatáskörétől meg nem fosztható. Az 1883. évi XVII. törvény cikk 127. §-a alapján az ipartestületek utali ügyekben elsőfokon az ipartestület bír hatáskörrel és az a hatáskör az ipartestülettől az ipartörvény 148. §-a szerint el nem vonható, csak akkor, ha az új ipartestületi eljárás sem végezzék kellően ezeket a feladatokat. (1907-1913.)

Rendkívül aggodalmas a helyzet.

Komoly tanácskozások Bécsben.

Mi a követelésünk?

Mit állapított meg a befejezett vizsgálat?

A monarchia végső álláspontja.

Délről, Szerbia felől fekete felhők tornyosulnak. Milliók aggodalmasan várják, mi lesz? A sötét felhők közül vajjon a háború rettenetes villámát sujtanak-e a dolgozó milliókra, avagy elmúlik, eltűnnek a sötét felhők, hogy mögülsz a béke áldásos napja ragyogja be országunk szomorú vidékeit.

A rendkívül aggodalmas külügyi helyzetről tudósításaink következők:

Komoly tanácskozások Bécsben.

Bécsben nagyfontosságú közös minisztertanács volt, amelyen gróf Tisza István miniszterelnök is részt vett.

Ezen a tanácskozáson a külügyminiszter előterjesztette azokat a pontokat, melyekben a monarchia Szerbiával szemben támasztott kívánásait összefoglalta.

Báró Burián jelentést tett a miniszterelnöknek ismét kihallgatása eredményeiről. Délben gróf Tisza hosszabb ideig tanácskozott gróf Berchtold külügyminiszterrel a seregjevi vizsgálat eddigi eredményeiről és a Belgrádban teendő lépésekről.

Hír szerint irányadó körökben a helyzetet pesszimistábbnak ítélik meg, mint valaha.

Mi a követelésünk?

E követelésekben arról van szó, hogy erkölcsileg izolálni kell Szerbiában azokat az elemeket, amelyekre a bíról vizsgálat során bebizonyult tények alapján a seregjevi gyilkosságban való bűnrészeség és a Boszniában, Horvátországban és a Magyarország déli vidékein a nagyszerb agitáció megállapított. Külügyminiszterünk e pontokat már közölte a nagyhatalmakkal és már Belgrádban is ismerik a monarchiának a követelését.

Mit állapított meg a befejezett vizsgálat?

A seregjevi vizsgálatot már befejezték. Az eredmény közzétételét az késlelteti, hogy a bécsi külügyminiszterium és a többi nagyhatalmak kormányai közt megindult eszmecsere még nincs befejezve. Az eredmény közzétételét nyomban követni fogja a demarche és a követeléseink teljesítése céljából olyan rövid határidőt fogunk adni Szerbiának, hogy aztán a többi nagyhatalmakkal való diplomáciai tárgyalásokra már nem maradna idő.

Be van bizonyítva minden kétséget kizáróan nemcsak vezető szerb személyiségeknek, különösen a hatalomra nőtt királygyilkos pártinak bűnrészesége, de az is, hogy a Szerbiában uralkadó elemek élénk részt vettek az Ausztriában és Magyarországon űzött nagyszerb propaganda forradalmi tevékenységében.

A vizsgálat eredményének közzétételétől hatalmas erkölcsi hatást várnak, amely egész Európa közvéleményét a mi pártunkra fogja terelni.

A monarchia végső álláspontja.

Szerbiával tisztába kell és fogunk is jönni. Igéret és szép szó már nem elég. Pasics ur minden nap megjelenik belgrádi követségünkön és erősítgeti, hogy őt nem lehet felelőssé tenni a szerb sajtóüzemekért, mert a szerb lapok csak azért lármáznak, hogy őt megbuktassák.

Ugy áll tehát a dolog szerinte, hogy Ausztria ellenségei neki is ellenségei. Ez mind nagyon szép, de szavakkal a mostani ügyön nem lehet segíteni. Mindazonáltal nem szükséges azért, hogy tgalom és idegesség támadjon.

Valószínű, hogy nem leszünk kénytelenek mindjárt az utolsó

rációhoz nyulni azért, hogy Szerbiától megszerezzük a monarchia számára az elégtételt. Lesznek még közbenső eszközök, mint például az árnámok és az utasok ellenőrzése az osztrák magyar-szerb határforgalomban, amit lehet olyan módon berendezni, hogy Szerbia ugyiszólván elzárassék az egész külvilágtól. Azt kívánjuk, hogy a szerb kormány járjon el a gyanus emberek ellen és ha nem akar eljárni ellenük, akkor olyan módon fogjuk gyakorolni az ellenőrzést a határon, hogy mindenki gyanus, aki Szerbiából jön. Ezt bizonyára meg fogják érteni Szerbiában.

A megoldás talán sokkalta gyorsabban megtörténik, mint ahogy bárki képzelné.

A Maros vizének gyógyító ereje.

Csuzosok, reumások sikerrel használják.

Ugy mondja a közmondás: mindig jobb a másé! A magunkét nem szeretjük, nem becsüljük meg. Így vagyunk a városunk mellett elvonuló folyóvízzel is. Vizének sebességét, erejét gépek hajtására, átdettillálva vízvezeték készítésére stb. lehet felhasználni. Mindennek nyomát sem találjuk nálunk, de nemcsak itt Makón, hanem a Maros partján sehol, eredetétől egészen a Tiszáig. Csak lennének ilyen hatalmas folyású folyók máshol, külföldön, valóságos ipartelep, nyaralókkal, fürdővel feljavítva teremnének a partokon. Így is van ez Németországban, Belgiumban, meg mindenhol, ami nem Magyarország.

Köztudomású dolog, hogy a Maros vizének a többi folyók mellett meg van az az előnye is, hogy kitűnő gyógytényező. Különösen javallva van nemcsak csuz és reuma ellen, hanem vérszegénységnek és idegbajoknak is kitűnő a gyógyhatása. Persze ezt minálunk nem tudják, de máshol mindenütt, még az ország azon részein is, hol Makóról csak annyi a hír, hogy itt terem a hagyma, meg messze vagyunk Jeruzsálemtől.

Beigazolódik különösen a ránk, magyarokra csinált példabeszéd: legutóljára azt vesszük észre, ami mellettünk, ami körülöttünk van!

Nem egyszer megtörtént, sok fürdőre járó nép meséli, hogy mikor a többi fürdőző megtudta, hogy innen valók, csodálkoztak, hogy lehet a Maros vize mellett csuzos valaki, nagy könnyelműségnek tartják a baj kifejlődését. Csak megemlítem, hogy betegségyelzőnk kapott ezen legelőszőr, most már a fenti bajokban szenvedőket nem küldi el messze fürdőkre, hanem a Maros iszapos fürdőjét biztosítja s ajánlja nekik elég szép tápbér mellett, úgy, hogy ezek a szenvedők az anyagi gondok elmaradása mellett tisztán a gyógykezelést végzik.

Nem akarom itt elmondani a Maros vizének összetételét, hanem csak megemlítem, hogy dr. Hankó s dr. Illosvay a Maros vizét is azon fürdőző vizek közé sorozták, melyek reuma, csuzos, közsvényes és idegbajoknál főleg javallva vannak.

Nem azok számára való, kik megkivánják a gyógykúra alatt a csendet, kényelmet, finom, nem idegavaró szórakozást is. Est nálunk nem találhat a beteg s úgy ezek csak a kurátus tüdőkre mennek, hanem annak a szegény néposztálynak, mely pénze hiányában csak a közeli pocsolyatokat használja.

Természetes mindezekon segíteni is lehet. A városnak annyi üzlete van, mely semmit sem jövedelmez. Ezt nem mondom, a befektetett

tőke nagysága miatt az első években nem adna nagy kamatot, de később annál busásabb jövedelmet hajtana. Az Érdeky-mulató helyén, vagy a hidudvarban magas feljáratu hideg és meleg gőzfürdőt kellene építeni, hol orvos által javallt iszapos borogatást, villany, lég, stb. fürdőt kaphatna a beteg.

A fürdő mellett egyelőre csak egy olcsóbb fajta szállodát, hol kevés pénzért hetekig kint lakhatna a beteg. Az erdő egy kis jóakarattal nagyon megfelel a nappali tartózkodásnak. En remélem, a kirándulók a kíváncsiak is annyian keresnék fel a fürdő teraszát, hogy a jövedelem nem maradna el. Későbbben úgy odaszoknánk, mint Orosháza Gyopárosra, Nagyvárad Félixre, stb. Orvosainknak, intelligens embereinknek kelene itt összefogni s hamáskép nem, részvénytársasági alapon is meg lehetne csinálni.

Sokak mosolyognak, hátha a Maros kiönt, ami mostanában nagyon sűrűn megtörténik. Ekkor sem eszünk kétségbe. Magas építésű házaknak a kis víz nem árt s pár nap alatt úgy is lemegy. Ami pedig a nyaralókat illeti, ott van a lesi és szentlőrinci szőlők. Sem egészségesebb, sem csendesebb helyet kívánni sem lehet. A kérdés sem lenne nehéz, mert vendéglőt, olcsó bérkocsit és omnibuszjáratot már készen talál a közönség. Lehetséges, hogy mindez falra borás, kivihetetlen, de mindenestre lehetne róla komolyan is beszélni.

Azon szegény, beteges embertársainknak pedig, kik még a Marosra letudnak gyalogolni, különben most már omnibuszon is járhatnak, figyelmébe ajánljuk a Marost s pár heti állandó iszapfürdő után belátják, hogy milyen értékes gyógyvíz hőmpolyóg városunk alatt, anélkül, hogy valaki is felhasználná.

B. I.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Július 21. kedd. Róm. kath. Dániel pr. Protestáns Dániel pr. Görög orosz július 8. Prokóp vt. Nap kel 4 óra 23 percek, nyugszik 7 óra 47 percek.

Időjárás. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, száraz. Hőmérséklet: 24-8. C.

Választások küszöbén.

Választásnak kell lenni valahol, mert korieakodástól hangos az egyébként csendes város.

Olyan emberek, kik eddig hatalmas médiával szájukban, ösmertlenül fogadták a közsönséget, most nyájasan, sőt mi több, meghajolva viszkozzák. Sokat járnak, beszélnek olyan emberekké, kiknek a közvéleményre hatásuk van, kiknek hangjuk van a pártban. Most miatta többet ünénnek rávélésben, többet népszerűsködnének.

Néha, az utolsó hetekben halottak is őket nyilvánosan szerepeltet, városi közgyűléseken felszóllaltak, pedig ezelőtt összes működsék a közséret volt, hogy szép lovakon végig vágatott a városban, még arra sem ügyelve, hogy hogy el ne gázoljanak. Hogy a nép közt megforduljanak, zsiros, rossz levegőjű teremben beszéljenek, eddig nem fordult elő.

Hiába, a demokratikus hódít, jóleső érzéssel tapasztaljuk. Meggyénk „felső négyszázainak” egyike-másika még meg is szorongatja azt a munkában eldurvult

s megkérgesedett kezét, mert — szavazóra van szüksége. De azután, ha majd megtörtént a választás és esetleg még be is jutnak, megint szájukba veszik a médiát; — mert így van legalább ok a közsönséget nem viszonozni, — arcukra közsönyös, nemlörödöm ráncokat erőszakolnak, most már egy időre nincs szükségük senkire, most már megint urak.

Már pedig úgy áll, hogy aki meggyözdödséből, vagy szükkörű iskolázottsága miatt urnak tartja magát, az ilyenkor, választásokkor is maradjon az és ne népszerűsködjön.

Maradjunk következesek.

Sálint István.

— A kórházi igazgatóorvos szabadságon. Uray Vilmos dr. kórházi igazgató-orvos folyó hó 23-án, szerdán kezdi meg 28 napi nyári szabadságát. Ez idő alatt katonai kötelezettségének tesz eleget.

— Rendelet a törvénytelen gyermekek törvényesítéséről. A törvénytelen gyermekeknek az utólagos házasság által való törvényesítését eddig a belügyminiszter végezte. A törvénytelen gyermekek anyakönyvébe az utólagos törvényesítés följegyzését ugyanis az eddigi utasítások a belügyminiszterre ruházták, ami sok esetben hónapokig tartó késedelmet okozott. Ezt a késedelmeskedést kívánja megszüntetni az a kormányhatalmási rendelet, amely most érkezett le Csánévármeze alispánjához. Sándor János belügyminiszter és Balogh Jenő igazságügyminiszter együttesen küldték a rendeletet, a melyben megváltoztatják az utólagos házasság által történt törvényesítés anyakönyvi följegyzése körül eddig követt eljárásit. Ez év augusztus elsejétől kezdve az utólagos házasság által történt törvényesítés anyakönyvi följegyzése iránt való rendelkezés jogai a törvényhatóságok első tisztviselőjére, tehát a városokban a polgármesterre, a megyékben az alispánokra ruházzák át.

— Hova nem üt a villám? A nyári zivatarok idején, mikor a mennydörgés és villámzás sárga csikói cikáznak, a mező dolgozó nép általában a szénaboglyák, gabonarakások, vagy a közeli fák alá szokott menekülni, ahová legelőbb csaphat le a villám. A tapasztalat szerint legveszedelmesebb a fölgy-, szil-, füz-, nyár- és bükkfa. Az erdő már biztosabb védelmet nyújt, mint a magányos fa. Sűrű cserje, cser, pajta szintén. A biztosabb helyen is azonban jelentékenyen nő a veszedelem, ha állatok is vannak ott, vagy nagyobb számú ember gyűlik össze. Ha a mezők népét meglepi a zivatar, nagyon tanácsos nem egy helyben maradni, nagy hézagokkal szétoszolni. Egyébként pedig a legjobb a földre fekdüni, akkor azán biztos lehet az ember, hogy nem üt bele a villám. Ott a legnagyobb veszedelem, ahová már egyszer beleszökött a villám. Az olyan helyeket feltétlenül kerülni kell. Ilyenkor mindig bizonyos aktualitása van annak a nőtának, mely azt mondja, hogy: Ne fekdüj a szénaboglya tövébe...

— Botrányba fult footballmérkőzés. A Makói Athletikai Klub vasárnapra a Szegedi Athletikai Klub legelső csapatát hívta meg mérkőzésre. A szép időben annyian keresték fel a pályát, hogy

csak a szegediek multkori vendégszerelésekor volt ennyi sport-szomjas közönsége a mérkőzésnek. A véletlen dolga, hogy a játékok megint abban hagyták a szegediek miatt. Fodor BAK bíró páratlanul, de nagyon idegesen vezette a játékot, a vendégcsapat hangos nyilatkozata miatt, mely a nézők beavatkozása miatt már-már tettlegességre fajult volna — elnézni nem tudta, lefújta a játékot. Az első félidő eredménye 1:0 a szegediek javára. Csáky, Délmagyarország legjobb kapusa teljesen lehetetlenülte teite a gólokat. Kér, hogy a játék nem fejeződtött be, mert a MAK most először akadt mellő ellenfelére.

— Védekezés a ragályok ellen. Most lépett életbe egy új belügyminiszteri rendelet, amely a ragályos betegségek terjedésének megakadályozására irányul. A rendelet szerint az egymással szomszédos városok és községek kötelesek egymást értesíteni az iskolás gyermekek között föllépő minden járványról. Az iskolások közül ugyan s többen bejárnak például a környékbeli községekből Makóra s megtörténhetik, hogy ragályos betegnek bacilusait hurcolják be.

— Tizenkét millió korona értékű barack. A kecskeméti barack szüret olyan kedvező, amint évek óta nem volt. Az idei baracktermés értéke közel tizenkét millió korona. A kecskeméti barack a piacon rendkívül élénk a vásár, sok idegen vevő állandóan Kecskeméten tartózkodik és vásárolja a barackot. [E hónap kilencedike óta naponta 40 — 50 waggont szállítottak kedden 87 waggont, szerdán 92 ót, esütörtökön már 109 waggont, azóta naponként 140 — et. A barack legjavát Bácsba, Berlinbe, Rómába, Milánóba szállítják és igen nagy mennyiség kerül Oroszországba és Galicziába, a divatos svájci, francia, német fürdőkre, sőt Konstantinápolyba, Szalonikibe és Egyiptomba is.

— A halál parókiája. Fátumszerűen nehezedik a végzet egy alföldi református parókiára. Esztendővel ezelőtt a hajdunászi lelkész halála után az egyházközség megválasztotta lelkészül Baróthy István református papot, aki Szentesen is működött, mint káplán. Néhány hónapig működött csak a fiatal pap a hívei között, egy nap hirtelen elhunyt. Utána Mikó Imre 29 éves lelkészét választották meg. Mikó is csak néhány hónapig viselte az állását, tegnapelőtt szívrogtásban meghalt.

— A husvizsgálat és behozatal szigorítása. A husvizsgálat rendezése tárgyában kiadott rendelet csupán a közfogyasztásra szánt friss husok szállítása és darabolása tekintetében állapít meg bizonyos szabályokat, a magánfogyasztás céljaira azonban a husok idegen községekből minden korlátozástól menten szabadon bevihetők. Habár tehát a magánosok által idegen községbeli husiparosoktól alkalmilag előzetesen megrendelt husok szállítására ezek szerint a korlátozó rendelkezések általában nem is terjednek ki — a földmivelésügyi miniszternek ma kiadott rendelete szerint — az ilyen kiadott állat a jövőben nem a magán, hanem a közfogyasztásra történő husszállításra nézve megállapított törvényes szabályok alá vonandók. A miniszter rendelete szerint ezentúl az elsőfokú állategészségügyi hatóság a helyi körülmények gondos mérlegelésével jogosult lesz annak elbírálására, vajjon a husbehozatalra szükség van-e s amennyiben az élelmezési szempontból indokoltnak nem mutatkozik, az idegen községbeli husiparos eltiltható a husbehozataltól.

— Az egyetemi hallgatók nyári táncmulatságát augusztus 1-én

tarlják meg a Kasszánó őszes terméiben. A meghívókat a napokban bocsátják azét. A rendezésben részt vesznek városunk ifjai, öregebb jogászai s ha a közönség is úgy akarja, az idei mulatság sem marad a többi mögött. Ezután is kéri a rendezőség a közönséget, hogy könyvű, nyári ruhákban jelenjen meg.

— Anyakönyvi hírek. **Elhaltak:** Sirok József 11 hónapos, Tóth Gizella, Ida Pirocska 15 éves, Raffai Irén Amália 8 napos, Szirbik Rozália 25 éves, Kócsa István 24 éves, Selehman László 2 hónapos, Balogi István 71 éves, Szilágyi Erzsébet 1 hónapos, Martonosi József 5 éves, Varga Eszter 15 hónapos korában.

A MAKÓI PIACRÓL.

Változatlanok az árak.

Vasárnap piacunk nagyon gyér volt. A gazdák az idő viszontagsága miatt nem jöhettek be, mert minden idejüket felhasználják, hogy a nyomtatási elősegítsék. A nagy esőzések miatt a száraz időt rögtön felhasználják, hogy a buzát kitergessék, szárítsák, mert az nedvességtől már-már csirázni kezd. Alig várják, hogy szerencsésen tulessezenek a nyomtatáson, mert ez a sok eső újabbán megfizedeli az amugy is szegényes termést.

A buza ára ugy a fővárosban, mint a makói piacon 27 korona, a kukoricaé 14.50 korona, ugy itt, mint Budapesten. Tehát az árak a napokban nem változtak.

A hagymapiacra is minden változatlan. A hagymakerítésnek kezdés az eladni valója, a külföldnek pedig egyelőre nincs szüksége a makói hagymára. Ugy a vöröshagyma, mint a fokhagyma a régi áron kelt el 10 korona a vörös, 26 korona a fokhagyma métermássája.

Gyilkosság a gyermek miatt.

A megsértett apa bosszuja.

Sényőn véres gyilkosságot követtek. Bőkönyzei Mikályi veszekedés hevében szomszédja Imre György egy találat megsejt, hogy az áldozat pár perc alatt kiszívott. Az esetről és a nyomozás eredményeiről a következő érdekes részleteket tudtuk meg:

Imre György Mandei Samu ottani bírókosnak volt a paradékoskocsisa, Bőkönyzei Mihály pedig a bérése s így elég közeli szomszédságban laktak egymásból. Gyermekük is mindig együtt jártak játszani és bizony játék hevében igen gyakran összekapáltak. Most is így történt, a gyermekek valamin összemaradtak, aminek verekedés lett a vége, még pedig oly formán, hogy Imre György fia megverte Bőkönyzei Julis nevű leányát. A verekedés zajára odaszaladt a gyermekek szülői, akik előbb elválasztották a verekedő gyermekeket, aztán pedig maguk is összeveszték egymás közt. A férfiak is előkerültek a veszekedés zajára és őr is beleavatkoztak a dologba, még pedig oly formán, hogy Bőkönyzei megütötte Imre Györgynek a hátát, aki a tulajdon-

képen kezdője és okozója volt az egész háborúságnak.

Imréket nagyon bántotta a dolog, hogy az ő fiukat idegen megveri ümi és rögtön, ott a helyszínen megakarták torolni a sérelmet, az asszony csillgatása folytán azonban elmaradt a verekedés. Mindazonáltal Imréék véres bosszút esküdtek és elhatározták, hogy a legelső kínálkozó alkalommal bosszút fognak állani Bőkönyzein, amiért fiukhoz mert nyulni.

Bőkönyzei a csetepaté után kiment a mezőre dolgozni, dolga végeztével pedig estefelé elindult haza. Az Imre család már leste. Nem várták be a kínálkozó alkalmat, hanem előre mentek Imrének s mikor közel ért hozzájuk, minden oldalról megármadták. A vasvillát, amit a mezőről hozott magával, elvették tőle, ugy hogy a támadásokkal szemben védekezni sem tudott. Fojtogatni, ütni, verni kezdték az ártatlan embert, bottal, vasvillával, cséplővel, meszelőnyéllel az egész Imre család rátámadt.

Nemcsak a férfiak, hanem az asszonyok is részt vettek a támadásban, gyermekek sikongottak, asszonyok rikácsoltak, férfiak káromkodtak, ugy hogy rövidesen egész kis haboru keletkezett az uton, amely azonban aránytalan volt, mert míg a támadók egész csapattal voltak, a megtámadott teljesen egyedül állott veük szemben. Ez az aránytalanság a verekedés eredményén is meglátszott, amennyiben a legnagyobb hevében a küzdelemnek Imre György biciklit rántott és beleszarta azt Bőkönyzei ágyékába, ahol átvágta a fő ütőeret, aminek következtében Bőkönyzei rövidesen elvérzett.

A vér látára természetesen volt nagy ijedelm, különösen az asszonyok között, ei is futottak a véres esemény színhelyéről és otthagyták Bőkönyzei vérében. A csendőrség, mielőtt tudomására jutott a dolog, azonnal kiszállt a helyszínre, megindította a nyomozást, amelynek következtében Imre Györgyöt letartóztatták. Ezzel azonban még sem lett vége a dolognak, mert másnap, a szerencsétlen Bőkönyzei temetésén folytatták az ellenségeskedést. A két család a koporsónál egymásnak ment, előbb veszekedtek, majd verekedni kezdtek, ugy hogy a szagyszámban összegyűlt gyászoló közönségnek alig sikerült szétválasztani őket.

FIGYELEM!

Azt mindenki tudja, hogy gyenge bárány már nem lesz az idén, de ha az egészsége megkívánja és tejgyenge husra van szüksége, ugy keresse fel a huspiacra azt a sátozt, ahol tejgyenge

borjúhust

juh- és sertés-hust kaphat.

Borjúhus . . . 1 kor. 50 fill.
Juh-hus . . . 1 kor. 20 fill.
Sertés-hus . . . K 1:40—1:60.

A togyasztó közönség szives pártfogását kéri úszeteleit:

Baranyi Sándor.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(508)

74. fejezet.

A kótyagos kompánia.

— Nekünk most kell a ruha, most, rögtön, az egész boltot elvisszák.

— A boltos nem lakik ám a boltban? Tessenek nézni ifiurak, ide a boltajtóra rá vagyon írva: Lakás: Három dob utca 162. sz. IV. emelet, 32. ajtó. Oda tessék menni.

— De nekünk nem kell a Rákosi Jakab!

— Akkor keressenek mást de innen menjünk uraim.

— Menjünk mondja kend? kérdé Guszti. Hát kend is jön? No az dicső! . . . Éljen a rendőrség! Éljenek az Andrások! Éljen a posztbiztosi!

— Éljen! Éljen! hangzott a többiek ajkáról.

— Megyek, mondá a rendőr, de csak ugy, ha tisztességesen viselik magukat az urak.

— Esküszünk, olyanok leszünk, mint a kezec bárányok. Előbb azonban tudunk kell, András bácsi hogy vétekedik a kirácsi császár politikájáról?

— Ne csináljanak rossz viczceket az urak.

— Igaza van, csináljunk jobbat. Mielőtt tovább indulnánk, mondja meg András bácsi, mi különbség van egy rendőr, egy csizmadia szék, és egy ökör közt?

— Sértés akar ez lenni? kérdé a rendőr szemöldökét összeránczolva.

— Jó vicz az akar lenni, mert ilyen méltóztatott parancsolni. Nos nem tudja, hát megmondom. A rendőrnek két lába van, a csizmadiaszéknek három, az ökörnek négy!

— Éljen az ökör! Éljen! haragultak a fiuk.

— Nem igaz! Éljen a rendőr! kiáltott bele Guszti.

— Abczug! Éljen az ökör!

— Éljen a rendőr!

— És vagy öt percig egyebet sem kiátoztak, mint éljen az ökör és a rendőr!

A rendőr kezdte elveszteni a fúralmét.

Mikor a pezsgőhab folyását emlegették előtte, lejjebb hagyott a hivatalos tekintéllyel, azt gondolta, hogy lipótvárosi gazdag urfiakkal van dolga, kiket bekísértetni kényes dolog, tehát tapintatosabb eljárás lesz őket szépen haza vinni és egy-két pohárka pezsgő felhajtani.

De a fiuk czudar kedvükben voltak és illetlenül kutyálkodtak vele.

Azért hát újra elővette a hivatalos tekintélyt.

— A törvény nevében ezennel felszólítom önöket, — szólt teljes komolysággal, — hogy vagy oszloznak széjjel vagy kövessenek a rendőrségre.

— Pompásan csinálta! — mondá Guszti és átölelte a rendőrt. Igy szavallni csak Jászai Margit tud a Nemzetiben. Fogadja szerelmi vállomását és ezt a — puszt!

— E szavak után jól nyílasan végig nyalta a rendőr ábrázatát.

A rendőr köpködött, törtötte a szemét és újra kézbe vette sípját, hogy társát előhívja.

Ekkor Guszti a mennyire sörközi állapotától meglehet, klegyesedett a rendőr előtt és komoly, ünnepélyes hangon szólt hozzá:

— Eddig tréfa volt minden, jó kedvűnk van, biztos ur, bocsásson meg, ha sértettük. Igerjük, hogy urunkhoz illendően csöndesen hazamegyünk, de biztos ur is jöjjön velünk, a Nagy Miklós ur műtermében olyan kánkán táncot lát, hogy a szeme eláll tőle!

— Huncut az ur! kiáltottak Guszti beszédébe a többiek és valamennyien kezeiket nyujtották a rendőr felé. Huncut az ur! Legyünk bruder! Szervusz András! Szervusz bruder!

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Fontos tudnivaló!

Miután Makón eddig sárga arany színű dugóval palackoztak csakis üzletből hozott forgalomba és miután mostanában már több üzletben más gyártmányú söröket is dugaszolnak olyan színű dugóval, bátorodom a nagyérdemű közönség figyelmét arra felhívni, hogy tevédség elkerülése céljából sziveskedjék a dugón levő nyomást elolvasni, amely a következő felirattal van ellátva:

Kőbányai Polgári Sertőző R. T.

Továbbá figyelni kell arra a felirásra is, hogy van Temesvári Polgári sör is, amely nem azonos az én sörömmel, amely: Kőbányai Polgári Sör R. T. címmel van ellátva.

Iritz Sámuel özv. cég

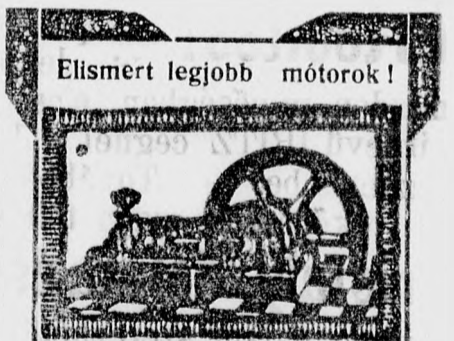
a Kőbányai Polgári Sörgyár R. T. főraktárosa.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Egy teljesen jó karban levő

transzmisszió

a „Makói Független Ujság” nyomdájában eladó. :-:

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”

Diesel motorok

álló- és fekvő szerkezetben.

Szivógáz

és benzinmotorok. :-:

Cséplőgarnitúrák benzin- és nyersolajkomobillal. Benzin-magánjárók.

Meglepo ujdonság!

Nyersolajmotorok

keresztfejvesetékkel.

Bellert Ignác és Társa

mérnöki iroda

Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjen juttatni árajánlatot

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Hogyan leszünk 100 esztendősek?

Válasz: Igyék naponta 2-3 palack

Szent István Dupla Malátasört.

Ez nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is. o o
Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. Kapható kizárólag IRITZ SAMUEL üzv. cégnél.

Zeitler Rudof és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 4 fillér, ezen fölül mennyiségnél 3 fill.

Legjobb elsőrendű kőbányai sörök.

Eredeti gyári töltésű, leggondosabban tisztán fejtve kisebb és nagyobb mennyiségben Iritz Samuel üzv. kőbányai sörfőraktárában szerezhető be a legelőnyösebb árak mellett.

Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Értesítés! Az aratási és cséplési idényre palinkákat

minden minőségben, olcsó árakban a régi elismert jó hírnevű IRITZ cégnél a legmértányosabb árban szerezhető be. — Továbbá figyelemre méltó eredeti kőbányai gyári töltésű, legjobb minőségű

Kristály, Maláta és Duplamaláta sörök

szintén nálam szerezhető be a legolcsóbb árakban. Teljes tisztelettel IRITZ SAMUEL ÜZV

Rendkívüli feltűnést keltenek

Pártos E. és Társa áruház

újonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárunkban állandóan nagy választék!

Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESEBŰT!

Készíti: Ránkocsy J. cégnél

A KAKUKFŰ GYOMORLIKÖR

nélkülözhetetlen ital gyomorbetegségeknél.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszertárban.

ES-KA

ES-Ka

Es-Ka keréparunk által koncentrált kőtariká cca. 40%
erőkifejtést megtakarít

Alapfontosabbujdonság

Egyedüli árusítás: Glück Samu, Makó.

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedüli valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kaphatók. Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Makón: POPPER GYULA drogueriájában.

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán Budapest, VIII.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján Makón.